

CONSIDERATIO
MOTVS PLANE SINGVLARIS,
QVI IN FILO PERFECTE FLEXILI LOCVM
HABERE POTEST.

Auctore
L. EULER O.

Conuent. exhib. d. 5. Jun. 1775.

§. 1.

Quanquam theoria non solum aequilibrii sed etiam motus pro omnibus filis tam perfecte flexibilibus quam etiam elasticis ita perfecte sit explorata, ut nihil amplius desiderari posse videatur: tamen formulae pro motu determinando traditae etiamnunc omni usu caruerunt; cum pro nullo adhuc casu motus huiusmodi filorum definiri potuerit exceptis solis illis casibus, quibus talia fila motum reciprocum seu oscillatorium eunque adeo infinite paruum recipere valent. Huius autem defectus causa neutiquam theoriae mechanicae est tribuenda sed unica imperfectioni analyseos adscribi debet: ita vt ante vix quicquam in hoc genere sperari possit, quam scientia analyseos insignia incrementa acceperit.

§. 2. Quin etiam casus simplicissimus, quo motus fili perfecte flexilis a nullis plane viribus sollicitati in eodem plane concitari potest, nullis adhuc artificiis a me quidem adhibitis

bitis expediri potuit. Quod quidem eo minus est mirandum, cum si loco fili considerentur plures virgæ ita inuicem iunctæ, vt circa iuncturas liberrime commoueri queant, motus nullo adhuc modo perfecte assignari potuerit, statim ac plures duabus virgis hoc modo fuerint coniunctæ.

Tab. IV. §. 3. Quo igitur summas has difficultates penitus per.
 Fig. I. spiciamus, consideremus filum quocunque flexible E Y F quod a viribus quibuscumque sollicitatum in ipso plano tabulae vtcumque promoueat, et sumta in hoc plano recta fixa O A, pro axe habenda, elapo tempore t teneat filum situm in figura exhibitum E Y F, a cuius punto quocunque indefinito Y ad axem ducatur normalis Y X, vocenturque coordinatae O X = x et X Y = y , ipsa autem portio fili E Y = s , vt sit $\partial x^2 + \partial y^2 = \partial s^2$. Tum vero hoc tempore fili elementum Y $y = \partial s$ sollicitetur a duabus viribus Y P = P ∂s et Y Q = Q ∂s , quārum directiones sint coordinatis parallelæ. Quibus positis manifestum est, ambas coordinatas x et y spectari debere tanquam functiones duarum variabilium, arcus scilicet E Y = s ac temporis t . Vnde sumto tempore t constante, vt fili figura quam ipso tempore tenet exploretur, erit per ea quae de functionibus duarum variabilium iam satis sunt explicata, $\partial x = \partial s (\frac{\partial x}{\partial s})$ et $\partial y = \partial s (\frac{\partial y}{\partial s})$, hincque ergo $(\frac{\partial x}{\partial s})^2 + (\frac{\partial y}{\partial s})^2 = 1$. At vero sumto solo tempore t variabili, manente aſcu E Y = s invariato, coordinatae x et y pro eodem fili punto Y ita varia- bunt, vt sit $\partial x = \partial t (\frac{\partial x}{\partial t})$ et $\partial y = \partial t (\frac{\partial y}{\partial t})$, vbi notetur formula $(\frac{\partial x}{\partial t})$ exprimere celeritatem puncti y secundum directionem Y P, et $(\frac{\partial y}{\partial t})$ celeritatem secundum directionem Y Q, vnde porro acceleratio motus pro puncto Y secundum directionem Y P erit $= (\frac{\partial^2 x}{\partial t^2})$ et secundum directionem Y Q $= (\frac{\partial^2 y}{\partial t^2})$. Praeterea

terea vero hic erit monendum, etiam ipsas vires sollicitantes P et Q vtcunque a tempore t pendere posse.

§. 4. His expositis secundum praecepta pro motu huius filii tradita ex viribus sollicitantibus deriuentur isti valores:

$$P' = P - \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) \text{ et } Q' = Q - \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right),$$

vbi g denotat altitudinem lapsus grauium pro vno minuto seconde, siquidem tempus t in minutis secundis exprimere luerit. Tum vero hic littera s non solum nobis longitudinem arcus E Y sed etiam eius pondus denotare assumitur, quandoquidem filio per totam longitudinem eandem crastitatem tribuimus.

§. 5. Per has autem quantitates deriuatas P' et Q' totus filii motus ex hac aequatione satis simplici inuestigari debet

$$\left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int P' \partial s - \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int Q' \partial s = 0.$$

In quibus formulis integralibus sola quantitas s pro variabili est habenda, tempore t manente constante. Hinc igitur si loco P' et Q' substituamus eorum valores, aequatio nostra pro motu determinando erit

$$\left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int P \partial s - \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int Q \partial s = \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) - \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right).$$

Praeterea vero si tensio filii hoc tempore in punto Y ponatur, erit

$$T = - \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int P' \partial s - \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int Q' \partial s, \text{ siue}$$

$$T = - \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int P \partial s - \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int Q \partial s + \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) \int \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) \\ + \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) \int \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right).$$

§. 6. Quod si ergo filium a nullis plane viribus sollicitari ponamus, ita ut motus filii flexilis super plano horizontali vtcunque projecti determinari debeat, ob vires $P = 0$ et

Nova Acta Acad. Imp. Sc. T. II.

O

Q =

$Q = 0$, tota motus determinatio pendebit a resolutione huius aequationis satis simplicis:

$$0 = \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) - \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right),$$

quae autem quomodo tractari debeat nullo plane modo perspicitur. Tum vero tensio euadet:

$$T = \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) + \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right).$$

Quamobrem Geometrae erunt hortandi, ut omnes vires intendere velint ad resolutionem huius aequationis expediendam.

§. 7. Equidem meos conatus etiam irritos hic communicare non dubito dum forte aliis occasionem praebere poterunt feliciori successu hunc laborem exsequendi. Primo igitur mihi erat propositum, hanc aequationem:

$$\left(\frac{\partial y}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) = \left(\frac{\partial x}{\partial s} \right) f \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right),$$

a formulis integralibus liberare, quem in finem loco functionum x et y alias u et v in calculum introduxi, ponendo

$$f \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) = \left(\frac{\partial \partial u}{\partial t^2} \right) \text{ et } f \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right) = \left(\frac{\partial \partial v}{\partial t^2} \right),$$

hinc autem differentiando sola variabili adhibita s , prodibit

$$\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} = \frac{\partial^3 u}{\partial s \partial t^2} \text{ et } \frac{\partial \partial y}{\partial t^2} = \frac{\partial^3 v}{\partial s \partial t^2}.$$

Hinc autem porro colligemus, dum nunquam solam t ut variabilem spectamus, cum sit $\partial t \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) = \partial t \left(\frac{\partial^3 u}{\partial s \partial t^2} \right)$, erit integrando $\left(\frac{\partial x}{\partial t} \right) = \left(\frac{\partial \partial u}{\partial s \partial t} \right) + E$, quae constans E etiam atcum s vtcunque in se complesti potest, eodemque modo erit $\left(\frac{\partial y}{\partial t} \right) = \left(\frac{\partial \partial v}{\partial s \partial t} \right) + F$. Hae aequationes porro ducantur in ∂t ac denuo integrantur manente s constante, prodibit

$$x = \left(\frac{\partial u}{\partial s} \right) + E t + G \text{ et } y = \left(\frac{\partial v}{\partial s} \right) + F t + H,$$

vbi E, F, G, H possunt esse functiones ipsius s tantum.

§. 8. Hos valores denuo differentiemus sumta fola s pro variabili ac positis breuitatis gratia $\partial E = E' \partial s$, $\partial F = F' \partial s$, $\partial G = G' \partial s$ et $\partial H = H' \partial s$, obtinebimus.

$$(\frac{\partial x}{\partial s}) = (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) + E' t + G' \text{ et } (\frac{\partial y}{\partial s}) = (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) + F' t + H'.$$

Quare cum esse oporteat $(\frac{\partial x}{\partial s})^2 + (\frac{\partial y}{\partial s})^2 = 1$, omissis functionibus adiectis E, F, G, H, requiritur vt fiat $(\frac{\partial \partial u}{\partial s^2})^2 + (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2})^2 = 1$. Tum vero ipsa aequatio pro motu induet hanc formam:

$$(\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial u}{\partial t^2}) = (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial v}{\partial t^2}),$$

ybi quidem breuitati consulentes functiones illas arbitrarias ipsius s praetermisimus. Simili modo pro tensione habebimus:

$$T = \frac{1}{2g} (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial u}{\partial t^2}) + \frac{1}{2g} (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial v}{\partial t^2}).$$

§. 9. Totum ergo negotium iam huc est reductum, quemadmodum ambas functiones ipsiarum s et t, quas posuimus u et v, comparatas esse oporteat, vt fiat

$$(\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial u}{\partial t^2}) = (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) \cdot (\frac{\partial \partial v}{\partial t^2}),$$

sive vt haec proportio non parum elegans locum habeat:

$$\frac{\partial \partial u}{\partial s^2} : \frac{\partial \partial u}{\partial t^2} = \frac{\partial \partial v}{\partial s^2} : \frac{\partial \partial v}{\partial t^2},$$

cui quidem conditioni haud difficulter infinitis modis satisfieri potest. At vero altera conditio adimplenda nunc maxima difficultati videtur obnoxia, vt scilicet euadat $(\frac{\partial \partial u}{\partial s^2})^2 + (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2})^2 = 1$. Hinc igitur manifesto perspicitur, hunc casum, qui sine dubio in hoc genere tanquam simplicissimus est spectandus, tantis difficultatibus ac tenebris etiamnunc esse inuolutum, vt nulla plane via pateat ad scopum optatum perueniendi.

§. 10. Talis reductio etiam in genere fieri potest in aequatione latissime patente:

$2g(\frac{\partial y}{\partial s}) \int P ds - 2g(\frac{\partial x}{\partial s}) \int Q ds = (\frac{\partial y}{\partial s}) \int \partial s (\frac{\partial \partial x}{\partial t^2}) - (\frac{\partial x}{\partial s}) \int \partial s (\frac{\partial \partial y}{\partial t^2}),$
 atque adeo facilius ita instituetur. Ponatur statim $x = (\frac{\partial u}{\partial s})$ et
 $y = (\frac{\partial v}{\partial s})$. Hinc igitur erit $(\frac{\partial x}{\partial s}) = (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2})$ et $(\frac{\partial y}{\partial s}) = (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2})$, ita
 vt nunc esse debeat $(\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) + (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) = 1$. Porro vero erit $(\frac{\partial x}{\partial t}) =$
 $(\frac{\partial \partial u}{\partial s \partial t})$ et $(\frac{\partial y}{\partial t}) = (\frac{\partial \partial v}{\partial s \partial t})$, quae formulae exprimunt celeritates puncti
 Y secundum directiones Y P et Y Q. Tum vero habebimus
 insuper $(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2}) = 1 (\frac{\partial^3 u}{\partial s^2 \partial t^2})$, et $(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2}) = 1 (\frac{\partial^3 v}{\partial s^2 \partial t^2})$, atque nunc integratio succedit: erit enim

$$\int \partial s (\frac{\partial \partial x}{\partial t^2}) = (\frac{\partial \partial u}{\partial s^2}) + \Gamma : t \text{ et}$$

$$\int \partial s (\frac{\partial \partial y}{\partial t^2}) = (\frac{\partial \partial v}{\partial s^2}) + \Delta : t,$$

vbi functiones quascunque temporis loco constantium sunt adiectae, propterea quod in istis integrationibus tempus t vt constans est spectatum. Quamobrem si vires P et Q etiam x vel y inuolunt, hoc modo tota aequatio inter binas functiones u et v subsistet.

§. 11. Nihilo vero minus nullum adhuc fructum mihi quidem hinc percipere dicunt, nam praecipua huius difficultatis causa in hoc sita esse videtur: quod innumeratas figuratas versas quas filum successiue induit, vix ullo modo ita per calculum exprimere licet, vt ad quoduis tempus definiri queat quales functiones ipsarum x et y binae coordinatae x et y sint futurae. Hanc ob rem istud argumentum ordine inuerso tractare institui, idum scilicet ad quoduis tempus figuram fili tantum daturam spectabo atque in vires P et Q inquiram, quae filio talem motum imprimere valeant.

Status quaestionis.

Tab. IV. &c. §. 12. Sumamus igitur initio, vbi erat $t = 0$, filum Fig. 2. super piano horizontali in directum fuisse extensum, ita vt si

tum

tum tenuerit E F, eiusque longitudinem E F statuamus $= a$.

Hinc vero elapso tempore $= t$ acceperit figuram E Y F, quae Tab. II. sit arcus circularis rectam E F pro axe assumtam tangens in Fig. 2. ipso puncto E, ita vt sili terminus E perpetuo maneat immotus. Radius autem huius circuli sit E O $= r$, functio quaecunque data temporis t , vnde necesse est vt posito $t = 0$ ista functio r euadat infinita. Sit nunc E Y portio quaecunque indefinita fili $= s$, ductoque radio O Y erit angulus E O Y $= \frac{s}{r}$, cuius sinus erit $\frac{E X}{E O} = \frac{x}{r}$, cosinus vero $1 - \frac{y}{r}$, vnde coordinatae E X $= x$ et X Y $= y$ ita per binas variables, s et t exprimentur, vt sit $x = r \sin. \frac{s}{r}$ et $y = r(1 - \cos. \frac{s}{r})$. Quibus positis quaestio soluenda huc redit: vt inuestigentur vires P et Q, quae filo talem motum qualem hic descripsimus inducere valeant. Quae quidem quaestio maxime adhuc erit indeterminata, propterea quod pro motu determinando vnicam tantum habemus aequationem:

$$2g(\frac{\partial^2}{\partial s^2})P \partial s + 2g(\frac{\partial^2}{\partial s^2})Q \partial s = (\frac{\partial^2}{\partial s^2}) \int \partial s (\frac{\partial^2 x}{\partial t^2}) - (\frac{\partial^2}{\partial s^2}) \int \partial s (\frac{\partial^2 y}{\partial t^2}),$$

vnde alterutra quantitatuum P et Q arbitrio nostro relinquetur.

Euolutio formularum

in hanc aequationem ingredientium.

§. 13. Cum littera r sit functio temporis t tantum, sumta sola s variabili impetrabimus has formulas $(\frac{\partial x}{\partial s}) = \cos. \frac{s}{r}$ et $(\frac{\partial y}{\partial s}) = \sin. \frac{s}{r}$, vnde sponte fit $(\frac{\partial x}{\partial s})^2 + (\frac{\partial y}{\partial s})^2 = 1$, vti rei natura postulat. Sumto autem solo tempore t variabili ponamus breuitatis gratia $\partial r = r' \partial t$, ac differentiando reperiemus

$$(\frac{\partial x}{\partial t}) = r' \sin. \frac{s}{r} - \frac{r's}{r} \cos. \frac{s}{r} \text{ et}$$

$$(\frac{\partial y}{\partial t}) = r'(1 - \cos. \frac{s}{r}) - \frac{sr'}{r} \sin. \frac{s}{r}.$$

§. 14. Hae formulae cum ambas celeritates puncti x et y exprimant, hinc istas celeritates pro statu filii initiali, ubi erat $t = 0$ filumque in directum extensum, cognoscere licebit, id quod patebit si statuamus $r = \infty$. Tum igitur erit $\sin \frac{s}{r} = 0$ et $\cos \frac{s}{r} = 1 - \frac{ss}{2rr}$, ex quo pro hoc casu erit

$$(\frac{\partial x}{\partial t}) = \frac{r'ss}{2r^3} \text{ et } (\frac{\partial y}{\partial t}) = -\frac{r'ss}{2rr}.$$

Videndum igitur est, num istae formulae casu $r = \infty$ seu $t = 0$ valores finitos recipere queant nec ne, id quod ab indole functionis r pendet. Veluti si sit $r = \frac{1}{t^n}$ ita ut exponentia n sit positius, quoniam posito $t = 0$ fieri debet $r = \infty$, eritque $r' = -\frac{n}{t^{n+1}}$, hoc casu habebitur

$$(\frac{\partial x}{\partial t}) = -\frac{1}{2} n s^3 t^{2n-1} \text{ et } (\frac{\partial y}{\partial t}) = +\frac{1}{2} n s s t^{n-1}.$$

Hinc ergo intelligitur si n sit 1 fore

$$(\frac{\partial x}{\partial t}) = -\frac{1}{2} s^3 t = 0 \text{ et } (\frac{\partial y}{\partial t}) = \frac{1}{2} n s s.$$

Quo igitur casu sola celeritas $(\frac{\partial x}{\partial t})$ euaneat. At si fuerit $n = \frac{1}{2}$, fiet $(\frac{\partial x}{\partial t}) = -\frac{1}{4}s^3$. Altera vero $(\frac{\partial y}{\partial t}) = \frac{ss}{4\sqrt{t}} = \infty$. Hinc igitur patet, pro indole functionis r euenire posse ut celeritates initiales modo sunt ± 0 , modo determinatum obtineant valorem, modo etiam in infinitum excrescant, solo termino E ipso excepto ubi $s = 0$, ille enim certe quiescere necesse est.

§. 15. Progrediamur nunc etiam ad differentialia secunda sumendo solum t variabile, quem in finem statuamus $\partial r' = r'' \partial t$, et subducto calculo reperiemus:

$$(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2}) = r'' \sin \frac{s}{r} - \frac{r''s}{r} \cos \frac{s}{r} - \frac{r'r'ss}{r^3} \sin \frac{s}{r} \text{ et}$$

$$(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2}) = r'' (1 - \cos \frac{s}{r}) - \frac{r''s}{r} \sin \frac{s}{r} + \frac{r'r'ss}{r^3} \cos \frac{s}{r}.$$

§. 16. Nunc igitur has formulas ducamus in ∂s easque ita integremus ut sola quantitas s pro variabili habeatur, ac reperiemus:

$$\begin{aligned}\int \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) &= r'' \int \partial s \sin. \frac{s}{r} - \frac{r''}{r} \int s \partial s \cos. \frac{s}{r} \\ &- \frac{r' r'}{r^3} \int s s \partial s \sin. \frac{s}{r} + \Gamma : t,\end{aligned}$$

eodemque modo

$$\begin{aligned}\int \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right) &= r'' s - r'' \int \partial s \cos. \frac{s}{r} - \frac{r''}{r} \int s \partial s \sin. \frac{s}{r} \\ &+ \frac{r' r'}{r^3} \int s s \partial s \cos. \frac{s}{r} + \Delta : t,\end{aligned}$$

vbi loco constantium adiecimus functiones quascunque ipsius t , propterea quod tempus spectatum est ut constans.

§. 17. Supereft igitur tantum ut formulas integrales euoluamus, hoc modo:

$$\begin{aligned}\int \partial s \sin. \frac{s}{r} &= -r \cos. \frac{s}{r}; \quad \int \partial s \cos. \frac{s}{r} = r \sin. \frac{s}{r}; \\ \int s \partial s \cos. \frac{s}{r} &= r s \sin. \frac{s}{r} + r r \cos. \frac{s}{r}; \\ \int s \partial s \sin. \frac{s}{r} &= -r s \cos. \frac{s}{r} + r r \sin. \frac{s}{r}; \\ \int s s \partial s \sin. \frac{s}{r} &= -r s s \cos. \frac{s}{r} + 2 r r s \sin. \frac{s}{r} + 2 r^3 \cos. \frac{s}{r} \text{ et} \\ \int s s \partial s \cos. \frac{s}{r} &= r s s \sin. \frac{s}{r} + 2 r r s \cos. \frac{s}{r} - 2 r^3 \sin. \frac{s}{r};\end{aligned}$$

hinc igitur erit

$$\begin{aligned}\int \partial s \left(\frac{\partial \partial x}{\partial t^2} \right) &= -2 \cos. \frac{s}{r} (r r'' + r' r') \\ &- s \sin. \frac{s}{r} (r'' + \frac{2 r' r'}{r}) + \frac{r' r' s s}{r r} \cos. \frac{s}{r} \text{ et} \\ \int \partial s \left(\frac{\partial \partial y}{\partial t^2} \right) &= -2 \sin. \frac{s}{r} (r r'' + r' r') \\ &+ s (r'' + (r'' + \frac{2 r' r'}{r}) \cos. \frac{s}{r}) + \frac{r' r' s s}{r r} \sin. \frac{s}{r} + \Delta : t.\end{aligned}$$

§. 18. Nunc igitur ad aequationem nostram constitutandam prior formula ducatur in $(\frac{\partial y}{\partial s}) = \sin. \frac{s}{r}$ altera vero in

$-(\partial x)$

$-\left(\frac{\partial^2 x}{\partial s^2}\right) = -\cos \frac{s}{r}$, et membrum dextrum aequationis nostrae euadet

$$-r'' s \cos \frac{s}{r} - (r'' + \frac{2r'r'}{r}) s + \sin \frac{s}{r} \Gamma : t - \cos \frac{s}{r} \Delta : t,$$

quoniam igitur membrum sinistrum est

$$2g \sin \frac{s}{r} \int P \partial s - 2g \cos \frac{s}{r} \int Q \partial s,$$

aequatio, ex qua tota motus natura est definienda, erit

$$2g \sin \frac{s}{r} \int P \partial s - 2g \cos \frac{s}{r} \int Q \partial s = -r'' s \cos \frac{s}{r}$$

$$- (r'' + \frac{2r'r'}{r}) s + \sin \frac{s}{r} \Gamma : t - \cos \frac{s}{r} \Delta : t,$$

vnde cum duae adhuc infinitae incognitae P et Q , alteram pro*lubitu* accipere licebit.

§. 19. Consideremus etiam tensionem T , quam filum in singulis punctis sustinebit, quae cum in genere fuerit

$$T = -\left(\frac{\partial^2 x}{\partial s^2}\right) \int P \partial s - \left(\frac{\partial^2 y}{\partial s^2}\right) \int Q \partial s + \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial^2 x}{\partial s^2}\right) \int \partial s \left(\frac{\partial^2 x}{\partial t^2}\right)$$

$$+ \frac{1}{2g} \left(\frac{\partial^2 y}{\partial s^2}\right) \int \partial s \left(\frac{\partial^2 y}{\partial t^2}\right),$$

substitutis valoribus modo inuentis fiet

$$T = -\cos \frac{s}{r} \int P \partial s - \sin \frac{s}{r} \int Q \partial s - \frac{1}{g} (r r'' + r' r')$$

$$+ \frac{1}{2g} r'' s \sin \frac{s}{r} + \frac{1}{2g} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{1}{2g} \Gamma : t \cos \frac{s}{r}$$

$$+ \frac{1}{2g} \Delta : t \sin \frac{s}{r}.$$

§. 20. Cum igitur ex priore aequatione sit

$$\int Q \partial s = \tang \frac{s}{r} \int P \partial s + \frac{1}{2g} r'' s + \frac{1}{2g} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \frac{s}{\cos \frac{s}{r}}$$

$$- \frac{1}{2g} \tang \frac{s}{r} \Gamma : t + \frac{1}{2g} \Delta : t,$$

si hic valor in expressione tensionis substituatur, prodibit

$$T =$$

$$T = -\frac{\int P \partial s}{\cos \frac{s}{r}} - \frac{1}{2g} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) s \tan \frac{s}{r} - \frac{1}{g} (rr'' + r'r') \\ + \frac{1}{2g} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{1}{2g \cos \frac{s}{r}} \Gamma : t$$

sicque per tensionem formula $\int P \partial s$ ita exprimitur, vt sit

$$\int P \partial s = -T \cos \frac{s}{r} - \frac{1}{2g} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) s \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{g} (rr'' + r'r') \cos \frac{s}{r} \\ + \frac{1}{2g} \cos \frac{s}{r} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{1}{2g} \Gamma : t$$

vnde differentiando, si ponamus $\partial T = T' \partial s$ quandoquidem hic sola quantitas s variabilis assumitur, fiet

$$P = -T' \cos \frac{s}{r} + \frac{1}{r} \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{2g} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{r} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) \cos \frac{s}{r} \\ + \frac{1}{g r} (rr'' + r'r') \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{2g r} \sin \frac{s}{r} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{r' r' s}{g r r} \cos \frac{s}{r}$$

quae manifesto reducitur ad hanc

$$P = -T' \cos \frac{s}{r} + \frac{1}{r} \sin \frac{s}{r} + \frac{r''}{2g} \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{2g r} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) \cos \frac{s}{r} \\ - \frac{1}{2g r} \sin \frac{s}{r} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{r' r' s}{g r r} \cos \frac{s}{r}.$$

Simili modo, quia ex prima aequatione est

$$\int P \partial s = \cot \frac{s}{r} \int Q \partial s - \frac{1}{2g} \frac{r'' s}{\sin \frac{s}{r}} \cot \frac{s}{r}$$

$$P = -\frac{1}{2g} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) \frac{s}{\sin \frac{s}{r}} + \frac{1}{2g} \Gamma : t - \frac{1}{2g} \cot \frac{s}{r} \Delta : t,$$

qui valor in expressione tensionis substitutus praebet

$$T = -\frac{\int Q \partial s}{\sin \frac{s}{r}} + \frac{1}{2g} \frac{r'' s}{\sin \frac{s}{r}} + \frac{1}{2g} \left(r'' + \frac{r' r'}{r} \right) s \cot \frac{s}{r} \\ - \frac{1}{g} (rr'' + r'r') + \frac{1}{2g} \cdot \frac{r' r' s s}{r r} + \frac{1}{2g} \frac{\Delta : t}{\sin \frac{s}{r}}$$

inde porro colligitur

$$\begin{aligned} \int Q ds &= -T \sin \frac{s}{r} + \frac{r'' s}{2g} + \frac{1}{2g} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \cos \frac{s}{r} \\ &\quad - \frac{1}{g} (rr'' + r'r') \sin \frac{s}{r} + \frac{\sin \frac{s}{r} \cdot r'r'ss}{2gr} + \frac{1}{2g} \Delta t \end{aligned}$$

vnde tandem differentiando elicetur Q

$$\begin{aligned} Q &= -T' \sin \frac{s}{r} - \frac{T}{r} \cos \frac{s}{r} + \frac{r''}{2g} + \frac{1}{2g} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \cos \frac{s}{r} \\ &\quad - \frac{s}{2gr} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \sin \frac{s}{r} - \frac{1}{gr} (rr'' + r'r') \cos \frac{s}{r} \\ &\quad + \frac{1}{2gr} \cos \frac{[s \cdot r'r'ss]}{r \cdot rr} + \frac{1}{g} \frac{r'r'ss}{rr} \sin \frac{s}{r}; \text{ siue} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} Q &= -T' \sin \frac{s}{r} - \frac{T}{r} \cos \frac{s}{r} + \frac{r''}{2g} - \frac{rr''}{2gr} \cos \frac{s}{r} \\ &\quad - \frac{sr''}{2gr} \sin \frac{s}{r} + \frac{r'r'ss}{2gr^3} \cos \frac{s}{r}. \end{aligned}$$

§. 22. Hoc igitur modo ambas litteras incognitas P et Q per tensionem definiuimus, vbi notari meretur has litteras designare vires acceleratrices filo in puncto y applicatas. Quoniam enim elementi $Yy = \partial s$ massa quoque exprimitur per ∂s , vires motrices vtique erunt $P \partial s$ et $Q \partial s$, prouti supra assumimus. Non solum autem ipsas has vires P et Q per tensionem expressimus, sed etiam formulas integrales $\int P \partial s$ et $\int Q \partial s$.

§. 23. Cum autem in formulis pro P et Q inuentis non solum tensio ipsa T insit sed etiam eius differentiale $\partial T = T' \partial s$, operae preium erit per combinationem harum formularum siue T siue T' eliminare. Hoc modo reperiemus

$$\begin{aligned} P \sin \frac{s}{r} - Q \cos \frac{s}{r} &= \frac{T}{r} - \frac{r''}{2g} \cos \frac{s}{r} - \frac{1}{2g} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \\ &\quad + \frac{1}{gr} (rr'' + r'r') - \frac{r'r'ss}{2gr^3} - \frac{T}{r} - \frac{r''}{2g} \cos \frac{s}{r} + \frac{r''}{g} - \frac{r'r'ss}{2gr^3}; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P \cos \frac{s}{r} + Q \sin \frac{s}{r} &= -T' + \frac{r''}{2g} \sin \frac{s}{r} - \frac{s}{2gr} (r'' + \frac{2r'r'}{r}) \\ &\quad + \frac{r'r'ss}{gr} - T' + \frac{r''}{2g} \sin \frac{s}{r} - \frac{r''s}{2gr}; \end{aligned}$$

vbi

vbi notasse iuuabit, exprimere formulam posteriorem $P \cos. \frac{s}{r} + Q \sin. \frac{s}{r}$ vim tangentialem qua filum in puncto Y sollicitatur, alteram vero formulam $P \sin. \frac{s}{r} - Q \cos. \frac{s}{r}$ vim normalem eidem puncto applicatam, quarum ergo utraque ex tensione T, quam quidem pro lubitu fingere licet, perfecte determinabitur. Atque hinc pro ipso fili initio E vbi $s = 0$ fiet

$$P \sin. \frac{s}{r} - Q \cos. \frac{s}{r} = \frac{T}{r} = -Q$$

ideoque $Q = -\frac{T}{r}$. Similique modo

$$P \cos. \frac{s}{r} + Q \sin. \frac{s}{r} = -T' = P.$$

§. 24. His formulis euolutis ponamus vim tangentiam acceleratricem secundum directionem Y y agentem $= \Theta$, at vim normalem secundum directionem Y O versus centrum circuiti tendentem $= \Pi$, ita vt sit

$$\Theta = P \cos. \frac{s}{r} + Q \sin. \frac{s}{r} \text{ et}$$

$$\Pi = Q \cos. \frac{s}{r} - P \sin. \frac{s}{r}$$

atque valores harum duarum virium erunt

$$\Theta = -T' + \frac{r''}{2g} \sin. \frac{s}{r} - \frac{r'''s}{2gr} \text{ et}$$

$$\Pi = -\frac{T}{r} + \frac{r''}{2g} \cos. \frac{s}{r} - \frac{r'''}{2g} + \frac{r'r''s}{2gr^3}.$$

Nunc igitur cum quaestio in se fit indeterminata, sequentia Problemata specialia percurramus, in quibus ratio virium sollicitantium praescribitur, vt filo motus supra assignatus inducatur.

Problema I.

§. 25. Definire vires tangentiales ad motum supra de-scrip-tum in filo producendum requi-sitas.

Solutio.

Cum igitur hic solae vires tangentiales requirantur, vires normales Π euaneantur ita vt sit $\Pi = 0$, vnde ex postre-

ma aequatione colligitur tensio:

$$T = \frac{r''r}{2g} \cos. \frac{s}{r} - \frac{rr''}{2g} + \frac{r'r'}{2gr} ss,$$

cuius differentiale sumto solo s variabili praebet

$$T' = -\frac{r''}{2g} \sin. \frac{s}{r} - \frac{r'r's}{gr},$$

quo valore substituto reperimus vim tangentialem:

$$\Theta = \frac{r''}{g} \sin. \frac{s}{r} - \left(\frac{rr'' - r'r'}{2gr} \right) s + \frac{r''}{g} \sin. \frac{s}{r} - \frac{r''s}{2gr},$$

quae ergo in ipso termino E vbi $s = 0$ euadit $\Theta = 0$, in fine autem filii seu puncto T vbi $s = a$ erit

$$\Theta = \frac{r''}{g} \sin. \frac{a}{r} - \frac{(rr'' - r'r)}{2gr} a.$$

Corollarium.

§. 26. Quia hic r denotat radium circuli secundum quem filum elapso tempore t incuruatur, iam supra monuimus r talem esse debere functionem ipsius T, quae fiat infinita posito $P = 0$: consideremus unicum casum.

Exemplum.

§. 27. Sumamus $r = t$, erit $r' = -\frac{1}{t^2}$ et $r'' = \frac{2}{t^3}$; hinc igitur fiet vis tangentialis quae sita $\Theta = \frac{2}{gt^3} \sin. st$; tensio autem erit $T = \frac{2}{gt^3} (1 - \cos. st) + \frac{ss}{2gt^2}$: hinc igitur sequentia notari merentur: 1) In ipso igitur initio vbi $t = 0$ vires tangentiales vbique infinitae requiruntur; unde etiam tensio euadet infinita. 2) Elapso autem quois tempore pro singulis fili punctis vires tangentiales erunt reciproce vt cubus temporis. 3) Pro ipso autem fili termino E, vbi $s = 0$, tam vis tangentialis Θ quam tensio euanscitur, id quod natura rei postulat, cum punctum E maneat immotum. 4) Supra vidimus, celeritates puncti Y secundum directiones YP et YQ esse, pri-

rem

rem $(\frac{\partial x}{\partial t}) = r' \sin \frac{s}{r} - \frac{r's}{r} \cos \frac{s}{r}$. Alteram vero

$(\frac{\partial y}{\partial t}) = r' (1 - \cos \frac{s}{r}) + \frac{r'}{r} s \sin \frac{s}{r}$. $\therefore$ et $\frac{\partial^2 y}{\partial t^2} = \frac{r''}{r^2} s^2 \sin^2 \frac{s}{r}$

quae ergo hoc casu euadent.

$$(\frac{\partial y}{\partial t}) = \frac{(1 - \cos s t)}{t^2} + \frac{1}{t} s \sin s t,$$

$$(\frac{\partial x}{\partial t}) = -\frac{1}{t^2} \sin s t + \frac{1}{t} s \cos s t,$$

quae casu $t = 0$, quo sit $\sin s t = s t$ et $\cos s t = 1 - \frac{s^2 t^2}{2}$, erunt $(\frac{\partial x}{\partial t}) = -\frac{1}{2} s^3 t = 0$ et $(\frac{\partial y}{\partial t}) = \frac{1}{2} s s$, vnde patet, quo hic casus locum habere queat, initio singulis fili punctis Y in directione YQ eiusmodi celeritates imprimi debere, quae sint quadrato arcus EY = s proportionales. Tum vero ipso initio viribus opus esse infinitis, quae deinceps in ratione triplicata temporis decrescent.

Problema II.

§. 28. Definire vires normales II, ad motum supra descriptum in filo producendum requisitas.

Solutio.

Hic igitur esse debet $\Theta = 0$, vnde colligimus:

$$T' = \frac{r''}{2g} \sin \frac{s}{r} - \frac{r''s}{2gr},$$

vnde deducimus integrando:

$$T = -\frac{rr''}{2g} \cos \frac{s}{r} - \frac{r''ss}{4gr} + f: t,$$

quo valore substituto reperitur vis normalis quaesita

$$\Pi = -\frac{r''}{2g} (1 - 2 \cos \frac{s}{r}) + \left(\frac{rr'' + 2r'r'}{4gr^3} \right) ss - \frac{1}{r} f: t,$$

vnde pro termino fili E fiet $\Pi = +\frac{r''}{2g} - \frac{1}{r} f: t$ et tensio

$$T = -\frac{rr''}{2g} + f: t.$$

Exem-

pum.

Exemplum.

§. 29. Consideremus hic iterum casum quo $r = \frac{1}{t}$, ideoque $r' = -\frac{1}{t^2}$ et $r'' = \frac{2}{t^3}$, eritque vis normalis:

$$II = -\frac{1}{g t^3} (1 - 2 \cos s t) + \frac{1}{g t} s s - t f : t,$$

et tensio

$$T = -\frac{1}{g t^4} \cos s t - \frac{s s}{2 g t t} + f : t.$$

Hinc igitur pro termino fili E vbi $s = 0$ fiet

$$II = +\frac{1}{g t^3} - t : f : t \text{ et } T = -\frac{1}{g t^4} + f : t,$$

motus autem filo in ipso initio imprimendus erit ut ante

$$\left(\frac{\partial x}{\partial t}\right) = 0 \text{ et } \left(\frac{\partial y}{\partial t}\right) = \frac{1}{2} s s.$$

Corollarium.

§. 30. Hoc igitur problema etiam nunc est indeterminatum, quoniam functio arbitrio nostro relinquitur. Eam igitur ita assumere licebit, ut tensio in ipso fili termino E euaneat, quod ergo fiet si functio $f : t = \frac{1}{g t^4}$, unde fiet vis normalis :

$$II = \frac{-2}{g t^3} (1 - \cos s t) + \frac{1}{g t} s s,$$

quae ergo in ipso punto E euaneat. Hinc igitur patet quo maius euadat tempus t , has vires normales continuo fieri minores.

Problema III.

§. 31. Inuenire tam vires tangentiales quam normales ad motum propositum fili requistas, ita ut durante motu tensio fili in singulis punctis perpetuo sit nulla.

Solutio.

Solutio.

Cum igitur sit $T = 0$ ideoque etiam $T' = 0$, vires quae sitae sequenti modo exprimentur:

$$\Theta = \frac{r''}{2g} \sin. \frac{s}{r} - \frac{r' s'}{2g r} \text{ et}$$

$$\Pi = \frac{r''}{2g} (1 - \cos. \frac{s}{r}) + \frac{r' r'}{2g r^3} s s,$$

quae ambae evanescunt pro termino filii E ubi fit $s = 0$. Ex his duabus viribus etiam vires initio consideratae P et Q assignari poterunt. Cum enim sit

$$P = \Theta \cos. \frac{s}{r} - \Pi \sin. \frac{s}{r} \text{ et}$$

$$Q = \Theta \sin. \frac{s}{r} + \Pi \cos. \frac{s}{r},$$

hinc colligitur fore

$$P = \frac{r''}{2g} \sin. \frac{s}{r} - \frac{r''}{2g r} s \cos. \frac{s}{r} - \frac{r' r'}{2g r^3} s s \sin. \frac{s}{r} \text{ et}$$

$$Q = \frac{r''}{2g} (1 - \cos. \frac{s}{r}) - \frac{r''}{2g r} s \sin. \frac{s}{r} + \frac{r' r'}{2g r^3} s s \cos. \frac{s}{r}.$$

Exemplum.

§. 32. Sit iterum $r = \frac{t}{t}$, vt sit $r' = \frac{-1}{tt}$ et $r'' = \frac{2}{t^3}$, si que $\Theta = \frac{1}{gt^3} \sin. s t - \frac{s}{gtt}$ et

$$\Pi = -\frac{1}{gt^3} (1 - \cos. s t) + \frac{ss}{gt},$$

vel loco harum duarum virium applicatae concipi possunt sequentes:

$$P = \frac{1}{gt^3} \sin. s t - \frac{1}{gtt} s \cos. s t - \frac{1}{gt} s s \sin. s t.$$

$$Q = \frac{1}{gt^3} (1 - \cos. s t) - \frac{1}{gtt} s \sin. \frac{s}{r} + \frac{1}{gt} s s \cos. \frac{s}{r},$$

ab his scilicet viribus filum, quod initio erat in directum extensum, tandem post tempus infinitum quasi in unicum punctum conglomerabitur.

Scholien.

§. 33. Hinc igitur infinitos casus deducere licet, quibus motus filii, dum a certis viribus continuo sollicitatur, perfecte determinari potest. Atque hi casus maxime sunt memorabiles, cum hactenus nullo plane casu talem motum inuestigare licuerit, ite eo quidem excepto, quo filio nullae plane variae applicatae concipiuntur. Simili autem modo infinitos alios huiusmodi casus euoluere licebit, quibus filium successive secundum alios atque alios arcus circulares quacunque lege incuruatur; semper enim per theoriam generalem eiusmodi vires assignare licebit, quibus tales motus producentur.

Fig. 1. The effect of NaCl on the growth of *S. enteritidis*.

ENODA-